

Latweeschu Awises.

50. gaddagahjums.

No. 44.

Zettortdeenâ, 4. (16.) November

1871.

Redakteera adresse: Pastor Sakranowicz Luttringen, pr. Frauenburg, Aurland.

Rahditais: Wisjaunafahs sinuas. Daschadas sinuas. Bezzi laiki, selta laiki. Zuh's tehwt, nelabrdinajat sawus behrnus! Abildas. Labbibas un pretschu tregus. Sluddinaschanas.

Wisjaunafahs sinuas.

Wihne 13. (1.) Nombr. Par Austrijas ministerpresidentu, grafa Beust weeta, kas no schi augsta amata atfahpees, libdschinnigais Ungarijas ministers graf Andrassy effoht eezelts un winna weeta atkal graf Lonyay par Ungarijas ministeru.

Zelgawâ 1. Nombr. tappa atwers tas jaameeriktheits masu behrnu nam's, kas stahw appalsch ihpaschi us to Wahsemme mahzitas diakoniffes. Schis nam's tam par labbu eeriktheits, lai wezzafi, kad pee darba eet, tur sawus masalohs behrninus warretu nodoht, tur tee appalsch tahs diakoniffes usraudsischanas sawu deenu gohdigi ar spehleschanahm un mahzischannu pawadda, kamehr mahtes tohs waffar's atkal panemm libds us mahjahm. Par wissu to wezzafi makfa til 3 kap. par deenu no katra behrna. Simams tur behrni arri dabuhu paehst. Pirmâ deenâ jau 14 behrni tur bija nodohti, schodeen jau pahri par 20 irr peemelderi. Ta makfa tamdeht tahda lohti lehta, lai ir tee wisnabagakee schi namma labbumu un swehtibu saweem behrneem warretu eegahdht.

Dohbelâ 11. Nombr. semtohpibas beedriba noturrehs sehdeschanu par to nahkloshâ waffarâ noturamu semtohpibas lohpu israhdischanu.

R. S—z.

Daschadas sinuas.

No eelschsemmehm.

Muhfu Kungs un Keisars mahjâ nahloht 24. Oktober irr bijis Ddessa, 25. Oktober Kijewâ un no turrenes dewees us Pehterburgu.

Muhfu Kungs un Keisars irr apdahwinajis ar sudraba medasteem, nehfejameem pee Stanislawa bantes, tohs pagasta wezzafahs: no Leel Lahnes — Kristap Schagat, no Rabilles — Jakob Delle, no Birschumuischas — Martin Damban, no Mass Salwes — Martin Sadowesky, no Garroschu muischas — Martin Sustan; tohs pag. un teefas schihwerns: no Kurfscheem — Wilhelm Grube, no Wezz Uz'es — Karl Schabert, no Din'sdorfes — Ludwig Melius.

Mihgas waktmeisters Rosenblatt k., kas kahdu no zecuma isbehguschu blehdi kerdams tappa no schi ar pistoli un nasi gruhti eewainoht's, bet tomehr to nelaida wakkâ, kamehr palihgi peestrehja, gull gan wehl flimmu nammâ, bet effoht jau til tablu atspirdsis, ka drihs warrehs atkal staigahht. No wissahm puffedem tam nefs pateizibas par

winna firdigu amata weschannu. Birschas kaufmanni famettuschu winnam par labbu 490 rublu.

Par Kursemmes lauku skohlahm. 1870. gaddâ par wissu Kursemme lohpa bij 336 pagastu skohlâs, 7 bij no jauna peenahkuschas un 7 atgahjuschas, ta ka skait's palikka tas pats, ka aispehr. Ta tad ir us 1351 dwehselehm nahza 1 skohla. Pehz liffuma buhs ir us 500 wihreeschu dwehselehm buht 1 skohlai, ta tad mums pehz liffuma wehl truhst 118 skohlâs, bet pehz ihstas schi brihscha wajadshbas 129 skohlâs. Warram gan sinohht, ka 14 jaunâs skohlâs tohy jau buhw'e nemtas (8 no tahm Bauskas aprinkti), bet zil tas irr us til dauds wajadshbahm, zil tas irr, kad apdohmajam ka Widsemme ir us 297 wihreesch. dwehs. nahk 1 skohla un ka tur isg. gaddâ 51 jaunâs skohlâs nahkuschas slahht. Skohlâs behrnu skait's bij 16 tuhst. un 738; waffaras skohlehu skait's pret pehrno gaddu bij audsis par 541. Tas leelakais pulks behrnu gabja til 1 paschu seemu skohlâ (prohti 13 nedelas), nezil wehl nebij to pagastu, tur 2 un 3 seemas katram behrnam pehz nospreeduma buhs skohlâ eet. Skohlmeisteru skait's bij 364; no teem bij 165 Jrlawâ, 6 Walkâ mahziti, tee zitti bij zaur paschu dsihschanohs us scho amatu fataisjuschees. 48 no skohlmeistereem bij tahdi, kas til latwiski pratta. Tahs lohnes wehl lohti dauds pagast's netappa pehz ta waldbibas liffuma (3 reis til dauds ka pederrigo pag. wezzako lohne) rehlinatas, bet skohlmeisteri spaiditi us masaku lohni, ta ka daudseem bij zitti amati janemm palihgâ, lai warretu usturru smelt. Tahs semmakahs skohlmeistera lohnes tappa makfatas Scherpils un Grobinas aprink's, tahs augstakahs Bauskas un Dohbeles aprink's. 43 skohlâs tappa no dsimtlungeem ween usturretas, pee 150 skohlahm dsimtlungi palihdseja nowaddeem tahs usturreht. G. apr. irr weens pagast's bijis, kurram winna dsimtlungas gibbejis pats no sewim skohlâs nammu usbuhweht un skohlmeisteri lohneht, ja til katrs fainneeks apnemtohs ikgaddus 1 rubli preelch skohlâs namma ustureschanas makfahht, bet schee to masu uppuri nau usschmuschees. Isgahjuscha gadda sinuas rahda daschu preezigu leetu, bet lohti dauds arri ta, ka wehl dauds truhst. Truhst ihpaschi gruntiga liffamâ preelch wissas skohlâs buhschanas. Zerrams, ka schi gadda landags arri scho dedsigu leetu nems atkal rohkâ.

Jauni pasta liffumi irr isdohhti un eestahs spehkâ ar 1. Janwar 1872. Pehz schi jauna liffuma wissahm tahm awisehm, kas 1 reis par nedeku isnahk, buhs makfahht

12 procentes no lappas malkas. Tas isnahktu tik $1\frac{1}{2}$ kap. dahrgaki ne ka lihdsichinniga pasta malka. Bet tai pascha liffumâ ohtre paragrafs pawehl tâ rehlnaht, ka no katras nedefu awischi lappas ifgaddus krohnim buhs eenaht par pastu wiffumas 60 kap. Tas tad nu isnahkt pawiffam zittadi un tai lappai, kas taggad 1 rubli malka, buhtu jamalka $1\frac{1}{2}$ rubla, tas nu nebuhtu wairs 12 procentes, bet no lihdsichinnigahs lappas wehrtibas pee 90 procentehm. Zil mehš spehšim to leetu tâ greest, ka lassitajeem awischi lappina lai netaptu arri us preekschu lohti sadahrsimata nespehjam wehl noredseht. Gan sinnam, kas ar awischi eeraadduschi, ka tee no tam ne-atraufees, ja arri buhtu druzin wairahkt jamalka. Un tomehr Latw. draugu beedriba, kurrat muhsu Latw. awises peederr, un kas ne grascha peinas nemakledama pee awischi isdohschanas wehl daschu gaddu labbu teesu no sawas kaffes wehl peemalkajusi flahkt, lai tik warretu doht eksemplari par 1 rubli, ka lai lassischana seltu — nebuht nespehš lassitajeem par labbu tohs 3 tuhst. rubtu preeksch pasta naudas no sawas kaffes dahwinahkt. Bet zil tik ween spehs, to gan darrihs. Behz kahda laizina sinrosim lassitajeem, kahda ta malka buhs us jaunu gaddu.

Ta jauna grahmata, par kuru jau agrahkt awises tappa peeminnehts, ko Ruzzawas ffohlmeisters Chr. Schönberg k. farakstijis un kas sawu tiklumu labbad no Latweeschu draugu beedribas ar ihpafchu gohda malku tappa krohneta, irr Wahzsemme drukkata un nupat atnahktu, tâ ka to katras warr dabuht. Winnas wirsrahts irr: „Zaisnajs gohda par sawa lohpa dsihwibu, bet to besdeewigu apschehlofchana irr bahrsiba.“ Pirzeji to warrehs dabuht pee katra draudses mahzitaja un tapat arri Jelgawâ Besthorna k. gram. bohde un Leepajâ Dohnberg k. gram. bohde. Ta malka irr tiklai 10 kap. Schi grahmata gribb kalpoht ne tik ween Kursemmes lohpu aifsargaschanas beedribahm, bet tahlahkt wiffai Latweeschu tantai pee winnas dehtu firds isglichtoschanas. Skaidra jauka walloda winna faista kohpâ pawehles un pamahzischanas ar daschadeem notilkumeem un dseefminahm, tâ ka wezzi un jauni to ar preeku warr lassihkt. Lai tad rohdahs schai grahmatinaoi daudš pirzeju; wehlam to arri wehl tamdeht, ka tiklihdš schi grahmata buhs ispirkta, tad irr wehl tas nodohms, ar to eenemtu naudu gahdaht, ka derriga grahmata ihpafchi latweeschu behrneem par mahzibu un jauku laika kawekli warr isnahkt.

Saulas un Gltšnu draudsei fwehtdeen 10. Oktober wianu jauno mahzitaju Deringer k. Saulas basniza eewedda. Bij gan daschi tahlakt weesi us scho gohda deenu zerrejami, bet ta ruddens loika un tahla zekka deht zittu nesagaidijahm, ka tiklai Sehpils prahwestu, Sunnakstes un Birschu mahzitajus un krohna basnizu preekschneeku,

Jaunselgawas pilskungu. Chrgesehm spehlejoht winni jauno mahzitaju pehz eerastas wihses pa leelajahm durwihm basniza eewaddija. Tad prahwesta k. no altara mahzitaju, draudsi, basnizas preekschneeka k. un draudses amata wihrus, ka pehrminderus, ffohlotajus u. z., katra ihpafchi ar dedsigem wahrdeem usrunnaja. Tam draudses jaunam gannam it ihpafchi preekschâ likla apustuka Behtera wahrus 1. gram. 5, 2—4. un no teem isklaidroja, kahdi irr tee gannami, kahda wihse tee irr gannami un usraugami un kahda alga ustizgannam gannam gaidama. Basnizas preekschneeka k., draudsi un winnas amata wihrus prahwesta k. luhdša un pasfubbinaja jaunam mahzitajam labpraht palihdseht, ka winnisch sawu amatu ar preeku warretu ispidiht. Augstas basnizas teesas apsiprinatschanas gramatu mahzitajam eedohdoht ar deewaluhgfschanu un apfwehtischanu eeweschanas fwehtu darbu beidsa.

Ar 229. dseefmu ij Widsemmes dseefmu gramatas ibstena deewakalposchana eesahkaks. Sunnakstes mahzitajs, Stender k., altara kolektes noturreja un pehz nodseedatas 53. ds. is tahs paschas ds. gr. draudses mahzitajs spreddiki teiza. Pee ewangeliuma wahrdeem Matt. 22, 1—14. turredamees winnisch isklaidroja 1) kahda dalliba kristigai draudsei pee debbesu walstibas, un 2) kahda dalliba kristigeem mahzitajeem pee-tahs. Spreddiki arri schahs deenas darriochanas peeminneja un draudsi luhdša, winnam palihdseht, Latweeschu tantu zillaht un Deewa walstibu wairoht. Ar deewaluhgfschanu un 344. ds. 16. un 17. p. spreddiki beidsa. Wahzu deewakalposchana tahda pascha kahrtâ notilkla. Laitinu us scho gohda deenu bij leeli barri sanahktuschi, ir puschfota bij basniza zil schat gadda laika bij eespehjamš, bet kas mums truhka, tas bij dseedaschana us wairahkt balšim. Sennahkt winna gan arri pee mums tahdas reisšs atskanēja, bet nu sahkt muhsu Kursemmes augšchgallâ ar to leetu pa wehšcha pehdahm eet. Newarr ar wiffcem puhlineem dseedatajus sadabuht un tohs sadabutohs satureht. Jauneem laudihm jauni laiki un — deemschehl — jauni zekki. —g—

Jggannu Gijeser muischâ kahdâs mahjâs bijis uguns grehts, kur 4 behrni leefmâs gallu dabujuschi; 5 usauguschi, kas gribbedami glahbt, uguni gahjuschi, irr tik lohti no uguns apflahdeli, ka gull gruhtu flimmi. (New. aw.)

Reischôs pee Kursem. rohbescha B. meestina kahda schihdeta behrinisch zaur usauguscho ne-usmannibu dsihwibu saudejis. Bijuschi eenesfuschchi kahdu lumodi istabâ, bet nenoriktejuschi labbi tahs kahjas; tiklo nesseji atstahjuschi, te behrns peetezejis un aiskustinajis, un lumode frisdama behrenu nosittusi.

G. S.

Pehterburgâ tai jauno rekruscha likkumu komissionē spreduschi par to lectu, waj mahziteem schibdu tizzibas zilweleem, kas no labba prahta agrahk deeneskâ stahdu, buhs atwehleht tapat kâ zitteem, ka arri winni tahdâ pat ihfâ laikâ warr par offizeerem flucht. Zitti gan fazziju-fchi, ka mahzihis schibds ne-isschirrahis nezik no zitteem un warretu it dorrhigis wirsneeks waldischanaî buht, bet leela pufse spreedusi, ka schim brihscham wehl newarr schibdam libhsigi ar zitteem scho rekti doht un ka arri salditeem tas buhtu par peedausischanu stahweht sem schibdu tizzibas wirsneeka. — Keelfirstis krobnamantineeks jau 18. Oktober no Krimas pahrbrauzis mahjâ us Pehterburgu.

— „Waldib. wehstn.“ sinno, ka muhsu Kungis un Keisars 28. August Simbirskâ buhdams lizzis fanahkt teem wolustu wezakeem, no kurren apgabaleem laudis gubernatoram bij krahwuschees wirsâ ar sawahm luhgfschanahm pehz „Keisara semmes deffetinas.“ Keisars teem rahdi, a sawu nepatifikschanu ar tahdu darrischanu un pawehleja teem laudihm noteikt, ka tahdas luhgfschanas pehz „Keisara deffetinas“ effoht neklohjigas un ka teem buhs klauhsht teem reis dohteem likkumeem; ja ne, tad taps strahpeti.

— Kreemu waldischana turra farakstischanohs ar Pruhfchu waldibu deht tahs lectas, ka warretu tulles kawektus pee rohbeschas pretfchu andelei par labbu masinaht.

— „Kr. pas.“ awise falkahs dsirdejust, ka schi gadda November mehnesi tapfchoht isdallitas 2 tuhst. rekrusfchu ispirkschanas kwitanges, par kurrabm tad atkal waldischanaî eenahktu 1 miljons rublu. Ta nauda, kas agrahds gaddds par ispirkschanohs effoht eekrahjusees, effoht pee 1 1/2 milj. r. Ar schim naudahm warreschoht daschu eerikti us prekschu west, kad ar laiku pehz jauneem likkumeem par ispirkschanohs nauda wairs ne-eeahkshoht.

— Tais 8 Kreemusemmes uniwersitetes (Pehterburgâ, Maskawâ, Tchrpattâ, Karkowâ, Kajanâ, Kjewâ, Odeffâ un Warschawâ) no ta wajadsiiga professeeru flaita (622) truhsthoht tohpâ 202 professeeri; weetas stahwoht tufschas, jo truhst wihru, kas tahs ispilda. Tchrpattas uniwersitetei tamdeht majahls truhstums, ka ta warr sew pa wiffu Wahsemmi lassitoes gudrus wihrus, lai arri pa kreewifski neproht.

— Tas peemjanas almins, kas nelaika Keisarenei Kattrinai tai ohtrai par gohdu tohp zelts, maksafchoht libds 400 tuhst. rublu.

— Starp Kreemusemmi un Amerikas brihwalks waldibu irr zehlfusees stwra farakstischanohs deht Kreemusemmes weetneeka Amerikâ, Katakazi L., kas kâ lectahs, Amerikas presidentam Grantam nau ishti pa prahdam.

Par Kreemusemmes rohbeschabm 1870. gaddâ wiffadâs darrischanas irr Kreemusemme eenahkschi 543 tuhst. zilwek (starp teem pufse no Wahsemmes) un iskreisjuschi 520 tuhst. (atkal pufse no Wahsemmes).

— Pehz Keisara pawehleschanas ar karra fuggu wirs-komandeera sinu fuggu saldati warrehs tapt us biketi mahjâ laisti no 15. Oktober libds 1. April 1872; tee kas pa nahkschu jaunugaddu buhs jau 10 un wairahk gaddus deenejuschi, taps atlaisti us nenoteiktu laiku.

— Balkanneeks Koslow, kas agrahk bij Nihgâ un pehz tikka us Pehterburgu ahszelts irr par Maskawas wirs-polizmeisteri no Keisara erzelts.

Maskawas gubernâ, Moschaiskas schadschâ tas nupat beidses koleeris irr breefmigi plohfsjees, no 350 eedshwotajeem irr wairahk kâ simts apmirruschi, kâ ka lauteem pa dalkai bijis japaleek ne-ahstrahdateem.

— Maskawâ 30. Mai 1872, Pehtera ta leela 200tâ dsimfschanas deenâ eefahkfees leela flunsts lectu israhdsichana, pee kurras warrehs dalkibu nemt wiffi, augsti un semmi, kas ween to teizamun un derrigu no jauna isgudruschi waj wispilmigaki isdarrijuschu. Par presidenti israhdsichanaî buhs generaladjutantâ Isakow, par gohda presidenti buht irr laipnigi apnehmees keelfirstis Aleksandrowitsch.

— Schinnis deenas irr Maskawâ nodrukata un taggad wiffas pilnigâs grahmatu bohds Nihgâ un Jelgawâ dabujama ta grahmata: „Vaterländisches und Gemeinnütziges von G. Woldemar“ maksâ 50 kap. Dhtrahs fashuumâ jau arri irr drukkâ; tas maksahs arri 50 kap. Kas isfazzitu naudu peestelledams zuru pastu pagehre scho grahmatinu jeh abbas grahmatinas sem to adressu: „X. Вольдемару, въ Москву, у Страстного монастыря, въ домъ дьячка Георгіевскаго“ tas tubdalin dabuhs tohs rakstus peesuhitus, bes ihpafschas maksas par pasta subtsichanu.

— Andelê drihs buhs dabujami kartuppelu grubbi, kur wiffas harribas dalkas tais masos graudinâs buhs eektihstas un kas tomehr pilnigu kartuppelu garfchu paturrejuschu. Tabdi ne ruhfees, nei puhs un buhs katrai faimneezibai mihki.

Us Odeffas dselzella nupat nelaike notikkusi. 50 juhdsu no Odeffas netablu no Schmerinkas stajones 12 ratti, kurrâs eekschâ bijuschu saldati no Odeffas regimentes, iskrehjuschi no schkeenehm, kâ ka 11 ratti sadausiti. No zilweleem irr 2 saldati un 1 kondukteeris nosisti, un 6 augstaki wirsneeki un 24 saldati eewainoti.

No Kaukasijas schkirdamees Keisars sawam brahdam, keelfirstam Mikailam, Kaukasijas waldineekem irr ihpafschu pagohdinaschanas grahmatu rakstijis, kurrâ pateizahs par winna firdigu un teizamun waldischanas weschanu Kaukasijâ par wiffcem schcem 9 goddeem.

No Turkestana. „Kreem. pas.“ tohp rakstihis par weenu lectu, kas nekann wis ishti preezigi: tahs akzihses eenahkschanas no siipreem diehreneem pahleeku augobt; schinni gaddâ eenahktoht wehl daudis wairahk ne kâ pehrn (200 tuhst. r.). Jo te irr wehl japeeminn, ka wiffi turrenes Turki pehz sawas tizzibas nemas pee tahdem dieh-

reeneem dallibu nenemm un arri paschu Kreewu lauschu flaits nau wiffai leels.

No ahrsemmehm.

Berliné schim brihdim zauri reisodams usturrabs Kreewufemmes walsts kanzleris firsts Gortschakow. Ka raksta, fista lungs beeschi ween effoht kohpa ar Bismarku. Pasfaulei buhs atkal lo gudroht, lo gan tee norunnajuschi.

— Wahzfemmes walstrahte drihs sawus darbus beigs un tuhbal pehz winnas schkirshanahs Pruhfchu semmes landags sawus darbus usnems.

— Bismarka lungs irr nobrauzis ar faweem abbeem dehleem us Reinfeldi, fur winna feewas tehws von Butt-lammer, kas mirris, taps paglabbahts.

Bairija kattolu basnizas kildas augtin aug; Minke-nes erzbisfaps irr daschus nemaldibas prettineelus no preestereem ar leelajeem lahseem apkrachwis un no amata isliz-zis, bet schee par to nefo ne-istaisa un turr sawus spred-dikus un deewakalposchanas us preefchu un klausitaju flaits ap scheem atstahditeem tohp arweenu leelakts. Erz-bisfaps patlabban bij sawu isgruhfchanas spreedumu par to mahzitaju Bernard preefcha lassijis un dohmaja, ka is-raiditais no semmes pasuddihs, te isnahf no sawas bas-nizas un eeranga: Bernards stahw us basnizas walles un turr spreddiki un klausitaju tam wairahf ne ka erzbisfapam. Waj tur nau behdas?!

Austrija Hohenwarta ministerijai tatschu bijis ja-atkabhjabs un keisars uidewis grafam Kellersperg few beedrus preefch jaunus ministerijas ismekleees. Tik tahlu tad nu gan buhtu Behmeefchu stuhrgalwi pasemmoti, bet pahrlaeku ta ohtra partija (Wahzi) wehl newarr preezatees, jo ka leelabs keisars pars wehl arri nau tahs dohmas no prahta ismettis, Behmiju ihpafchi pazelt un ar rektehni apdahwinahf. Tik pa dauds stipri Hohenwarts bij zitteem us kahjam usminnis. Nu irr janogaida, kahdu zekku jauna ministerija stagahs. Zulkhana wehl irr leela, jo Escheeki ais dufmahm, ka nau panahfuschu lo gribbeja, negribb nemas dallibu nemt pee walstrahtes.

Franzijas walsts aprehkinumi israhda, ka ar schi gadda plauschanu irr weetahm lohti wahji gahjis. Buh-fchoht labbiba fweeschas semmes ja-uspehrf par kahdeem 800 milj. frank. un tur wiffur buhs skannoscha naudä ja-ismalka. Sinnams ka naudas truktums zaur to buhs jo speedihgs.

— Frantschu fennakee ministeri weens pehz ohtra nahf un gribb, weenalga waj taifnibu waj mellus runna-dami, israhdiht, ka winni nau pee ta eefahka farra ar Wahzfemmi wainigi bijuschu; kares gribb taifnis buht. Winni warretu dauds lo taggad teikt, kahdus lab-bus padohmus sawam keisarim Napoleonam dewu-fchi, lo tur zitti sinnatu atbildeht. Bet weens irr, kas teem spehj us naggeem doht, tad par dauds fahf nec-fus rakstihf. Schis weens irr atkal Bismarka lungs. Winnam laimeees Franzija daschäs pills useet daschadus rakstu krahjumus no paschu ministeru roh-

kas; netahlu no Bersalkas ministera Rouher sakkuma muifcha Pruhfchu saldati atnehmuschi pilsullaineem, kas rakstus gribbejuschi patlabban fadedsinahf, wessalas pak-las un usgahjuschi wehl feena flappiti, kas pilns ar walsts raksteem, ar pascha keisara un ministeru wahrdi paraksteem. Tas nu wifs irr Bismarka rohläs ta ka winsch pasihst katra schi putna dohmas un fur weens ee-drohschinahs ar melleem preefcha nahft, te Bismarks pa gabbalam leel awises isfluddinahf, ta leeta ihsti stahw. Nu paschi Frantschi weens ohtru lammajabs, kapehz nau tuhbal weens ohtram teikuschi, kas wifs Bismarka roh-läs nahjis.

— Prinzis Napoleons islaidis manifesti, kurrä fakka, ka winnam un winna familijai peederroht taggad Franzis-jas waldineeka weeta, ja wiffa semme zaur sawu spreedumu winnam to ne-atnemmoht, tad pehz Napoleona at-meschanas schis stahwoht winna pehdäs. Redsehs gan, waj lo palihdsehs!

— Frantschi wehl newarr un newarr sawas dufmas pret Wahzeescheem no prahta ismest un dohma teem spih-teht zaur schahdeem tahdeem neekeem. Winni dserr lab-prahf Wahzu bairischuallu, bet negribb Wahzeem to gohdu doht, nosauz to no Wahzfemmes eewesto allu par „Swee-dru bairiti“ un tad tik dserr. Waj tur nau jasmeijabs?

— Frantschu semme, kurrä schinni gaddä paschai dauds masahf usaudsis, ne ka preefch paschu dsihwes us-turra waijadsihgs, uspehrf no dauds puffehm labbibu; kartuppeli eet leeliskam no Pruhfchu semmes us to puffi prohjam, bihtahs, ka pascheem nebuhs semä un pawaf-farä dahrgums jabauda.

No Amerikas nahf sinas, ka Mitschigan aprinkti meschi breefmigi deggoht, buhschoht jau lihds 4 tuhkt. engelischu kwadrat juhdes pelnds pahwehritas, kahdi 14 zeemi effoht lihds pohstä aigahjuschi.

Ischikagä, fur nupat tas breefmigais uggungzrehks bij, arri warrejuschi labbi redseht Amerikaneefchu skudru dabbu. Weens lungs, tik lo eerandsijis, ka ugguns jau mettahs wirfä tam nammam, fur pilsehta leela awise tohp isdohta, dewees lehfscheem pahri eelas tahlahf, fah-zis tuhbal, leefmahm sprehgajoht sawä masä istabinä eerikteht drukkatawu, likt rakstihf awischu rakstus, pee-nemt isfluddinaschanas, ta ka tik weena weeta pelnds grimmuft ar jaunu rihtu jau jauna strahdajusi sawu darbu.

Mekikas pilsehta (Amerikä) preefch pahri nedelahm iszehlees stipris dumpis; saldati un zeetumneeki famettu-fchees us weenu rohku, ta ka waldbai stipri peetizzis, lamehr prettineelus nowarrejuschi. Ohtra deenä tappuschu 250 dumpineeki noschauti.

Wezzi laiki, selta laiki.

(Skatt. Nr. 39.)

Tahds pahtagas gars waldija fennakds laikds pee wezzakeem un fainneekeem, tahds arri pee wagarehm, jun-

fareem un ffolotajeem. Kurpneeki, ffohderi, difchleri, nederrigi ffrühwerifchi, kas bifchli mahzeja rakftiht, wezzo dseefmu gramatu jeb Baumbacha fpreddikus lihdseni laffihht, tee fauzahs par ffolhmeistereem, un Deewam fchehl ir tahdu wehl bija truhziba. Winnu laiku ffolhas nammi*) bija tilpat ka apwehris laschols preefch ffolhneem. Tumfchäs masäs istabinäs tappa behrni ka maifa fabahfti. Ffolhmeisters no ffolhofchanas ween newarreja pahrtift, tadehl tam arri bija wehl laut kahds amats jakohpi; winsch pats bija prasti un til ar pahtagu meelojohht audschts, waj tad brihnum, ka tahds tapat ar fawu garra fpehku atkal tahs winnam ufizzetas aittinas gannija?! — Ne ween ffolhotaji, bet arri daschi wezzaki, kas behrneem laffifchjanu mahzija, likka dascham zeetgalwim par ftrahpi ar plikkeem zeffeem ufirneem tuppeht, uf leddu fehdeht, jeb mohzija tohs uf daschadu behdigu wihsfi, zaur fo tee behrnam pehdigo dihgliti labbas un mihligas firds pawiffam apfpeede. Kahds fainneeks meestina ebrauzis fatohpahs sehnu un praffa tam fur ahdgehris eedfihwojeht. Sehnam dsmittene pasihstama, tas ahtri parahda: „Gitat tillai te eefcha, kas to darbu labbi proht.“ Sainneeks launu nedohmadams eet pee ffolhmeistera un fohla tam darbu, bet teel no ta ar fihweem wahrdeem atraidihts.

Kad nu tilpat taggad, ka fennalos laikos stary flifteem arri laimigi daschu labbu ffolhotaju un daschus prahtigus wezzalus atrohdam, kas behrnus ar prahthu mahza un audse, tad lai neweens par to nelaunojahs, ka ifrunnaju to fo pa daktai pats no behrna deenahm wehl atminnohs redsejis jeb dsirdsejis. — Bahrmahzifchana kahdu reisi irr pee behrneem gan derriga, bet drihs arri warram behrnus ar to pawiffam famaitaht. Wehl taggad daschi wezzaki pageht no faweem behrneem, lai tohs ar „Zuhs“ usrunna, lai ehdoht pee galda stahwu stahw, lai katra rihta zehlfchees, jeb kad pa-ehduschti, lai wezzakeem rohku butfcho. Gan labbi, behrnu firdis padewigu, pateizigu mihlestibu dehstiht, bet tohs wehrdfigi kalpinaht, irr nepareisi. Waj tad brihnum, ka tahdi behrni fwefchu zilweku eeraugufchi, jeb arri kad tehwa balfi isdsird ka truffifchi aiftrahfne jeb pabenke faleen?! — Bruhichu kehniufch „leelais Brizzis“ 18 gaddus wezs sehns buhdams gribbejis weenu reisi tadehl ween uf Angliju ismukt, ka tehws tam ar duhri par deggunu gruhdams affinus ufittis. Ta wehl fchodeen dasch tehws fawu dehtu affi audsedams, to ka kahdu kohka gabbalu gruhfch fur padohma un leek tam warbuht amaru mahzitees jeb dsihwes wihsfi wehletees, uf fo behrnam nemas prahts neneffahs. Dasch behrns ta ftulbi tehwu flausidams gan wehl tohp par labbu fchakllu ftrahdneeku, weizigu amatneeku zc., bet zits atkal no eefahkuma it labh behrns buhdams paleef par ftuhrgalwi un palaidneeku, tadehl ween, ka wezzaki

tam ar warru to ufspede, kas behrnam pascham bija fskaidri prettim.

Wehrdfigi audseti behrni arri ffolhmeisteru eerauga par ahdgehri, un kad tohs gribb ffolhla fuhthiht, tad tee brehz un fuhdsahs ka ir zeeta tehwa firds atkuhft un fchis tad dohma, wehl jau kahdu gaddu laika, kamehr behrns pats nahks pee prahtha. Ta dohmaja un darrija muhsfu weztehwi, bet Deewam fchehl wehl dauds irr tahdu kas fchodeen tapat dohma un darra.

Pasihstu dsmittungu kas gribbeja pagastam kohfchu un pilnigu ffolhas nammu likt buhweht un pagehreja no pagasta laudihm lai fchee tillai wiffas buhwei waijadfigas leetas peewedd un ftrahdneekus stelle, jo it wiffus amatneekus un materialu preefch ffolhas namma dsmittungs pagastam gribbeja fchkinfoht. No eefahkuma teem rahdjahs dsmittungu peedahwaschana gan labba, bet drihs tee atrahwahs fazzidami: „Kam mums tahda leela un dahrga ehka waijadfiga, ta katram fainneekam 3—4 rubl. wehrtiba malfahs lihds taps gattawa un tad wehl tahdas dahrgas ehkas ufurrefchana arri uf preefchdeenahm buhfoht pagastam par gruhtribu; pagasta waldfchjanas nam ar pahru kambarifcheem ffolhla peeteel, un zil tad gan irr to behrnu pa wiffu pagastu kas ffolhla warr eet?!“ — Ta tee runna un dohma, kas preefch fawu pehznahkamu deenahm neko labbu negribb darriht. Tam pascham pagastam wehl fchodeen nau ffolhas nam, un warbuht no 1000 dwehfelehm tillai knappi 4 jeb 5 behrni fwefchu pagastu ffolhas apmekle. Kad pagastu apdohmatu, ka warbuht jau pehz 5—10 gaddem buhs te pat 100 behrni kas gribbehs ffolhla eet; ka fints ffolhas behrneem nepeteel wis laut kahds kambaritis un arri, ka jebkaha kurki labbi mahzihhts ffolhmeisters nelihdihht 100 behrneem palikt par waddonu, — tad tas pateefi nebuhtu no fawas pufes to uf daudseem isdallitu un tadehl masu palihgu no ffolhas namma buhwes atrahwis. — Un, waj fchohs muhsfu laikus, ar til dauds tumfchahm ehnahm, muhsfu pehznahkami tillai arri nosauks par „felta laikeem?!“

Wiffas finnaschanas un gudribas, kas wehl preefch mas gaddem ka beesä migla apflehtas fnaude, tahs taggad ar leelu ahtrumu uf preefchu dohdahs, un ka faules starri pehz apmahkufchahs tumfchahs nakts ar jaunu rihtu wiffu dabbu ar flaitumu aptehrpi. — Ta tad, lai ikatra tauta, kas gribb uf preefchu tapht un ar ahtru laika ftraumi lihds tezzeht, lai no wezzu laiku fnaudeem azzis isberfch, usmannigi taggadeju laifagarru eewehro un zenfchahs fchakli uf preefchu dohtees. Pee muhsfu behrneem eefahkumi mehst to ihstu zekku usnemfim; jo fchi irr ta weeniga druwina, kas taggad wezzakeem un ffolhmeistereem ar prahthu ja-apftrahda, lai zerribas pilni augli ne-truhktu. Es un dauds zitti wezzaki fazzifim teem fefnigas pateizibas, kas labbus padohmus pee prahtigas behrnu audfeschanas mums pasneegs; jo pateefi behrnu firdis

*) Es fche nerunnaju no pilfchtu ffolhahm.

tobp wehl daudf nekahrtingi lohptas un waj tad jabrihuahs ka netikkumi wiffur wirsrohlu nemm?!

Wezzu laiku flawetaji, ne-eita leyni teem firmeem wezzisheem garram, kurrus juhs wehl schur jeb tur fastohpat, praffat un klausatees no winnu muttes, ta isskattijahs mibla tehwiya preefsch 53 gaddeem?! — Behrni un jaunelli wezzafus, ffohlneisterus, jeb preefschneekus ar jaunkahm dseefminahm winnu dsmischanas deenas apswiz un teem preeku ar patejibu parahda, waj nebuhtu laiks tapat arri Kursemneekem kahdu reis us 30. Aug. m. d. pee Newas uppes dohtees un wiffas tehwiyas wahrdâ muhsu mihlotam Augstam Rejsaram, kas ar jaunem liffumeem un stipru rohku, tai brihwibai no 1818. gad. ihstu „brihwibas selta krobni“ uslizzis, firsnigu patejibu no teem nest, kam tas par fwehtibu irr dohts un zaur ko nu laiks, kam ween prahts us tam neffahs un labbata eespehj warr pee gudribas un derrigu leetu atfischanas kluht. — Ka pehz garras seemas duffas no siltas faulites mihligi fluhpsittâ dabbâ jauni dshwibs spehki wiffu raddibu peepilda, no pumprineem sarri un seedi, no seedeem bagati augli mums pretti smaida, tapat lai ahtri suhd un nihst nu wiffa tumfiba mihlu Latwju dshwê; lai brihwibas augli parahdahs wiffos labbôs tiffumôs un weenprahtiba. — Tai lohpyam ar prahtu pumprinus un seedus — behrnus un jaunellus — lai sehjam ihstu mihlestibu winnu firdis, tad behrnu behrni firmu weztehwi lohps un fwehtihis un tas pateesi ar meerigu firdi us nodshwotu garru muhschu atskattidamees fazzibs: „Wezzi laiki, labbi laiki; jauni laiki, selta laiki!“

S. K.

Juhs tehwi, nekahrdinajat sawus behrnus!

Jurris paklausija ar preeku. Winsch eegahja istabâ, isnehma wiffu grahmatu pulku is taschas un drihs arri atradda meketo grahmatu. Nu gan nekahds kawellis nebija, ka Jurris nebuhtu warreis aiseet. Kam tad tomehr wehl ne-aisgaja? Ar Mahreeti eepafalkajotees laike puischam aisskehja it ka ar spahrneem. Un ko tad winni runnaja? Jurris stahstija par sawu amatu, par sawu nelaika mahiti, par sawu flaisito dsminteni, par sawa tehwa wihnafalnu, fur winsch ka behrnus spehlejis fur til flaisits wihns augoht. No scha wihna tehms pee dehla dsmischanas kahdas muzzinas pagraba effoht eerazzis, kas agral netikschoht aistittas ka pee Jurra kabsahm. Jurra azjis spihdeja un Mahreete nosarka. Jurris arri stahstija, ka wehl us Ollanti un Angliju gribboht reisoht un nu atkal Mahreetis waigs palikka ta ka flummihgs.

Mahreetes mahite atkal par sawu nelaika wihru stahstija, kas Ursurtê par dakteri bijis. Kad wiasch preefsch diweem gaddeem miris, tad atraknei seela pilsehta woire nau patizzis. Ta tadeht ar sawu wainigo behrnu Langensalza admettusees.

Beidscht Jurris kaisijahs us ceschanu.

„Waj weenu wijoli drihstu libds nemt, schai stundai par peeminneschanu?“ ta winsch praffija. Sinnams ka ne mahite ne meita tam nebija pretti. Abbas jaunelli pawaddija. Pee dahrsa wahrteem Jurris abahm rohku sneegdams fazzija: „Ar Deewu! libds kamehr atkal redsefimees.“

Mahreete dohmiga galwu krattija. Winna Jurri gan labpraht atkal buhtu redsejust. Bet waj tad jaunellis, pa flaisito pasauli apkahrt reisoht, tabs nabaga Langensalzas meitinas wehl atgahdinajchotees? To Mahreete netizzeja.

Un tomehr Mahreete winnu atkal redseja un prohti jo drihs. Jau ohtra deena, pehzpusdeena, winsch atkal nahza zaur dahrsinu, jau no tahleenes ar rohku mesdams.

Mahreete ais lela preeka sawahm azjihm negribbeja tizzeht. Ta trihzeja ka apses lappa. Paschulait winnas dohmas bija pee Jurra un nu winsch stahweja meitas preefscha.

„Waklar nahzu ka fwechneeks, schodeen nahku ka nahburgs!“ ta Jurris teiza. „Wenda lungam irr lela wehrpschanas fabrika ar wiffadahm jaunahm eetaifischannahm. Te dauds ko warru mahzitees. Tapehz kahdas nedetas sche palikkchu. Tehws par tahdu uszihtibu preezafees. Netahku no schejenes smullu kohrteli esmu ar raddis. Luhdsamas, dshwosim lohpa labba draudiba, it ka nahburgeem klahjabs!“

Mahite fazzija: „Labpraht!“ un Jurram rohku sneedsa. Mahreete nelo nefazzija, bet azjis tai spihdeja ais preeka.

Un winni teefcham lohpa dshwoja ka nahburgi. Jurris arween beesal un beesal aisgahja us to pasemmigo mahinu dahrsa widda, fur til mihli kautiai dshwoja. Beidscht winsch tur bija par ldeenischligo weesi. Jurris palihdeja dahrsu lohpt un gan ar mahiti, gan ar meitu parunnajahs un pasmehjabs.

2.

Jau sen wijoles dahrsa bij sawihtufchas un Jurris arween wehl bij Langensalza.

Weena waklara Jurris un Mahreete lohpa stahweja preefschina. Jurris no mahites bij atwaddijees un Mahreete winnu pawaddija libds durwihm, ka katreu waklaru mehdsa darriht. Durwis pret dahrsu bij wakla. Mehnes pulkes apspihdeja. Zirzeni dseedaja. Mahreete weefam rohku sneedsa un labbu nakti! fazzija. Jurris rohku nelaida wis wakla, bet paturreja sawas rohkas un ar kluffu balki praffija: „Mahreel“, waj tu manni arri ta waretu mihloht, ka es tewi mihloju; — us wiffu muhschu?“

Mahreete raudaja un forlano waigu peeflehja pee Jurra frubtihm. Jurris to apkahra ar rohlohm un ta winnt ilgu laiku stahweja, ne wahrdun runnadami. Beidscht abbi diwi atpaklat gahja istoba pee mahites un winnas

fwetibu isluhdshas. Mahte preeka affaras schdama ab- bus nebuttschoja.

Un Jurra bagahs tehws, waj tas ar to buhs meerä? Wezzais Schehrinsch sawom deklam jau wairahl reisahm zaur grabmatahm bij praffisij, kam winsch sawu laiku Langensalzä kawejah, kam winsch ne-eijoh uf Manti un Angliju, fur taf tabs wiesleelakahs fabrikas un maschines. Jurris arween bij luhdsis, lai tehws winnam wehl lau- johr kahdu laiku Langensalzä palikt. Winsch te wairahl effohr atraddis ne lä bija zerrejis.

Lä nedelas bij pagahjuschas un par mehnescheem pa- likfuschas.

Jurris sawu bagato un uf sawahm fabrikahm lepno tehnu gan labbi passina. Tas winnam nebija nekahds noschepums, ka arri to wisflaistako un wiszeenigako un wismihtojamo meitu lä dehla seewu sawä mahjä ne-us- nemshohr, ja neubushohr bagata. Mahreete bij gluschi tuffcha meita. Jurris tadeht apnehmahs, tehnam scho leetu wehl kahdus gaddus flehpt. Kad tehws wianu par palihgu bushohr peenemis un kad redseschoht, zil de- dfigi un ne-apnikfuschi dehls stahdajohr, tad — ta Jur- ris zerreja — tehws warbuh Mahreetes deht kffschotees mihtsinatees. Kad to mahtei stahstija, tad schi galwu krattija, bet nopushdamees tomehr beidschot bija ar meeru.

(Uf preekschu wehl.)

M t b i l d a s.

M. N. — B. Grilbu uszeht, ka zil dasch stohlmestiers zaur sawu pascha isweschanohs to manto, ka nowads pret wianu nezit mihtsidbas nerahda, bet ta teelata waina irr ta, so Zuh ishi peeminnet, ka pee mums wehl til maj tabs atjehschanas redsams, so stohla un tabs stohl- mestieris irr wehrits. Zeels wults to gahda wiru un teem eet, ka to sinnam, tapat. Schin laifam tad irahdashim pee teelatahs wainas, weh ja grilbeet pee masafahm, bet arri tur nepraffisimees engekus, nepstehsim stahargas.

G. S. — B. To fabrauschanas behdigu notiffkumu newarram tah- da istahitijumä peenent, jo tur vappreekschu teesal saws darbs ja-uidarra. **J. R. — B. fr. m.** Smahdeht irr weeglafi ne lä pascham labbahl darribi. Zums T. k. raitii maj parihl, zitti tohs lakprahl lassa un grilb gan sinnabi, lä fated argabbala ar gadda augteem isdwees, nenennu wis par kannu, tad arri tur tabs „laika awrahtschanas“ atrohd. Zuh war- buht jaulaki prohtet rakstih, bet wehl nebijam ne puschu plehtu wahr- diru no Zuhfu spalpas mattijuschi. Ja T. tungam ar to sinu 39. num. daudmas wibless, tad man tas gan schel, un teescham arri winnam. Bet wats jau neprehju wiffur stahst buht un dohdu daschas tahdas sinuas uf to wiru atibideschannu, fas tabs esahda. Kad lai paschamam netiz, fak- ket kaveh; tad Zums lai tizzu, ka Zuhfu raksta wifs buhs nemaldigi is- teitst? Bet eedraudsesimees arri meh; un es tad labbahl.

Labibias un pretichu tirgus Jelgawä, 2. November, Rihgä, 30. Oktober un Ljepajä, 9. Oktober 1871. gaddä.

Ma faja par:	Jelgawä.	Rihgä.	Ljepajä.
1/3 Ischew. (1 pubru) rudu	2 r. 30 l.	2 r. 40 l.	2 r. 30 l.
1/3 " (1 ") sweeschu	4 „ 75 „	4 „ 50 „	5 „ — „
1/3 " (1 ") meeschu	2 „ — „	2 „ 15 „	2 „ 30 „
1/3 " (1 ") aufu	1 „ 10 „	1 „ 60 „	1 „ 20 „
1/3 " (1 ") sinu	2 „ 30 „	3 „ 50 „	— „ — „
1/3 " (1 ") waju rudju miltu	2 „ 30 „	2 „ 35 „	2 „ 25 „
1/3 " (1 ") kibdelu	3 „ 25 „	4 „ — „	3 „ 25 „
1/3 " (1 ") sweeschu miltu	5 „ 50 „	5 „ — „	5 „ — „
1/3 " (1 ") meeschu putrajmu	3 „ — „	3 „ 25 „	3 „ 40 „
1/3 " (1 ") kartoffel	1 „ — „	1 „ — „	1 „ — „
10 pudu (1 birkamu) keena	4 r. — l.	5 r. — .	3 r. 50 l.
1/2 " (20 mahrg.) sweesta	5 „ — „	5 „ 25 „	5 „ — „
1/2 " (20 ") dselles	1 „ — „	1 „ — „	— „ 90 „
1/2 " (20 ") tabala	1 „ 40 „	1 „ 25 „	1 „ 80 „
1/2 " (20 ") schichtu appina	3 „ — „	— „ — „	— „ — „
1/2 " (20 ") kroma linu	3 „ — „	2 „ 60 „	2 „ — „
1/2 " (20 ") brakta	1 „ 50 „	1 „ 20 „	1 „ 20 „
1 muzzu linu fehlu	10 „ — „	10 „ — „	9 „ — „
1 „ „ „	17 „ 50 „	17 „ — „	15 „ — „
10 pudu farfanas fabls	7 „ — „	6 „ 25 „	— „ — „
10 „ „ baltas rupjas fabls	6 „ 60 „	6 „ — „	5 „ 70 „
10 „ „ smaltas fabls	6 „ 60 „	6 „ — „	5 „ 70 „

Latw. Awischu awaghdatajs: J. W. Sakranowicz.

S l u d d i n a s c h a n a s.

Tez kas dohma mantineeli buht pee tabs atstah- tas masas mantas tabs eelsh schejenes Ballahd mahjhm bes bebeneem nomiruschas atraitnes **Dahre Wabrum**, no Wahrenbrokas pagasta teefas ar to sinu teef usajinat, sawu mantoscha- nas teefu, pee saudefchanas tabs paschas, diru mehneschu laika, weblatais libd **2. Dezember** scheit usdoht. 1

Wahrenbrokä, 7. Oktober 1871.

(Nr. 52.) Preekschbedetajs: F. Jaunsem. (S. W.) Zeef. sctiw.: Tennis.

Kad par to mantu ta Birschumuschas Spalwe fatimeefa **Martin Pehrnan** konkurje spreesta, tad no kroma Birschumuschas pagasta teefas, Jaunselgawas aprinkl, wiffi kam labdas taifnas parabdu praffischanas pee tabs mantas ta Mar- tin Pehrnan bubu, zaur scho teef usajinati, fa- nus parabdu diwi mehneschu laika, tas irr libd **2. Dezember sch. g.** pee schihs pagasta tee- fas peemeldeht un lä veenakahs veerabdiht, jo weblahl neweens wairs neriks klauhsits, tapat arri wiffi, kas tam Martin Pehrnan so parabdu buh- tu, teef usajinati, sawus parabdu tai nolifta laika scheit usdoht, jo zittadi wianu tiks ar dub- bultu maffaschannu strobvett. 1

Birschumuschä, 2. Oktober 1871.

(Nr. 386.) Preekschbedetajs: J. Kalwischk. (S. W.) Sctiwetis: U. Straus.

No Grabwendelles pagasta teefas, Bauffas ap- rinkl, zaur scho wiffi tee parabdu praffitaji un mantineeli, kam pee ta Grabwendelles nomiruschä waggares **Jacob Saffe** labda dalstiba bubu, lä arri tee, kas tam nomiruscham so parabdu palstuschi, tohy usajinati sawas praffischanas, mantoschanas un usdohschanas libd **1. Januar 1872**, lursch par to weenigu-ifflehschanas ter- mitau nolifts, pee schihs pagasta teefas peera- diht, jo weblahl neweens wairs neriks klauhsits, un ar teem parabdunefeem weh sikkumeem tiks darrihts. 2

Grabwendellé, 10. Oktober 1871.

(Nr. 21.) Preekschbedetajs: Reschank. (S. W.) Zeef. sctiw.: Rückmann.

No Wez-Platonas pagasta teefas teef sinams darrihts, ka **8. November sch. g.** Ubsin- musichas Pushte Wehwer mahjas uhtrupe taps no- turreta, fura daschada labbiba, lä sweeschu, rudu, weelchi, sinu, kartuppeki un arri zitta mantiba tiks pabrdohtia.

Wez-Platoné, 20. Oktober 1871.

(Nr. 238.) Preekschbed.: A. Weiland. Zeef. sct.: Ulen.

Wilzes pagasta waldischana zaur scho darra sin- namu, ka naudas maffaschanas un passas maine- schanas lä arri zittas pagasta waldischanas darri- schanas tik weenigi weeldrenas un proht: tanni weh **1. un 15. fatra mehnescha deenas** notifs un tamdeht kas zitti deend nahls par walti stalgabs. — Turklahl wiffas ritsehtu, mulschu un pagastu poltzejas teef laipnigi lubgats, schi paga- sta zilwefas bes rikrigahm galwas naudas kwitan- zehm furras weh augstas waldischanas preeksch- rakstem dohtas, jeb passcham nepeeturreht, bet schurru raidiht. 3

Wilzes pagasta nammä, 18. Oktober 1871.

(Nr. 129.) Pagasta wez.: J. Schwieder. (S. W.) Sctiw.: Smugge.

Zaur scho es appalschä rakstihis sin- namu daru, ka no 1. November sch. g. Jaun Krimon mahjas, Plewju pagasta Dohbe- les aprinkl, bebeneem un arri pee-anguscheem zil- wefeem grilbu fahst stundas doht. Kas grilbetu mahlt, luhdsu wisweblahl libd **10. November sch. g.** pee manim peemeldehtes.

J. Kleinberg.

gimnasija eskameerehts stohlmestiers.

Kad par to mantu ta libbiffinniga Salkas-
muischas Mubra Ubdra fainneeka pee Berkezes
peederriga **Ans Rosenthal** parabdu deht fon-
kuse spreeta, tad no Mubrumuischas pagasta tee-
fas wiffi, kam kaddas parabdu praffifchanas no
ta Ans Rosenthal buhtu, zaur scho teel usainnati.
libbif **18. Dezember** sch. g., las par to wee-
nigo iflebbgichanas terminu nolifts, schelt peedob-
tees, tapat arri tee, las tam pafcham to parabdu
paffikuffch, libbi minnetam laitam loi fawus parab-
dus fche nomalka, ar to peefobdinafchanu la vehz
fchl terminu tee parabdu praffitaji wairs netits
klauffti, bet tee parabdneeff vehz fiffuma ftrabpeti.

Turkluft teel fannas darribis, ka ta Ans Ro-
senthal mantiba, paffabwedama eeffch firgeem,
lohyeem, ratteem, kammanahn un dafchadahn zit-
tahm wirtfchafites leetahn **15. November 1871**
eeffch Salkasmuischas Mubra Ubdra mahjabu
wairabfchobilitateem ubtrufé tavé pahrdobta. 3

Mubrumuischas pagasta teefa, 16 Oktober 1871.
(Nr. 162.) Preeffchfehbd.: G. Umann.
(S. W.) Stribw.: Smugge.

Tam Boyibles fainneekam **Kaufifchtam Ve-
ter Zaubenas** nakti no 24. uf 25. Septem-
ber sch. g. no plawahn, gannibahn, diwi firgi
nofagti un probti: weens **dubfans firgs**, 5
gaddel wezs, widdejá leelumá un trehnis, wehrtis
60 rubt., tam pafcham abbás galwas puffés fir-
mas fpalwas, ar fuplu afti un druffin firmu fpal-
wu uf aftes un uf labbas paffak kobjas ifchingula
majs wella fauls atrobhdams un tabs pafchas kab-
jas nags eeffchouffé libfs. — ohris **dubfans**
behrs, 7 eeffch 8. gadda wezs, bet kaddahn
flomehm, itkai pee brauffchanas jeb tezzefchanas
ka fagreesees ifklattahs, 60 rubt. wehrtis. — Ja
tas fchobs fagius firgus fur wiani atrobhdami uf-
rabbidb dabuhn no Schoenberges pagasta teefas,
Baufkas aprinkl, **10 rubt.** pateizibas algas.
Schoenbergé, 29. September 1871.

Darru wiffene fannanu, ka **Adolf**
efmu Kuidiga var **Dakteri** apmettees un wiffadus
flimneekus fawá ahrifefchana nemfchu. Mans
dubwollis irr Kuidiga Leepajas eela, Tiegnera
namná. 1

Adolf Bander,
dakteris.

„Sirfniga pateiziba“

Sezawas zeem mahzitajom **Alberti** fungam
un winza kundfei var to laipnigu, mithku uf-
nemfchanu 27. September!

Tee tur toreff favulzejufchees
Baufkas aprinka fcholotaji.

Gribbedams adtri un rittigi pee mannim rakfti-
tas wehtules dabuht, es fawus zeem **drangus**
un **wifus tohs**, furreem pee mannim kabda
rakftifchana, mithki lubdfu ta adrefferebt: „**Chr-
gelneekam J. Kronberg, Bauflá.**“

Uhtrupe.

Treffcheen **17. November** sch. g., no
ribta pulftien 8., tays **Mihzesmuischa** ta at-
fhabta manta tabs nelatka bafnizlunga zeenigas
gafpaschas Melwil, wairabfchobilitateem pahrdobta. 2

No zensjures atwehlehts. Mihgá, 2. November 1871.

Labbu algu dabuhn tas, las 4. Oktober sch. g.
weenu pafudufschu **kaffi ar druffatahm grah-
matahm** uf Schaggares zella pazehtis un Zel-
gawá, Swehtes eela Nr. 19, pee zeem'abites
Pufino nodohd. 1

Uf Jurgeem 1872 tohp meflehts:

- 1) preeffch **Ponnewesch** ewang. lutt. drauffi
tefteris, las labbi ebrgeles fpehte un bebr-
nus waré Kreewu, Latweefchu un Bahzu wal-
lodá fcholobht. Lohne tohy dohta 250 rubt.,
deputahs un zittas eeahffchanas;
- 2) preeffch **Schadow** drauffi **fcholmeifteris**,
kas maht ebrgeles fpehleht un dfehdabt. Labbi
budtu, tad fchis arri kabdu amatu praftu, jo
tur behrni til feemá buhtu fcholtojami. Lohne
tohy dohta 100 rubt., deputahs un 75 kap.
no fcholwas behrna.

Klabtatu fannu deht waré tahdi, kam **labbas**
atfeftahtes, peemedeetes **Jmlawá** pee floh-
la skunga **Sadowsky, Ponneweschá** (Kau-
nas guber.) pee mahzitaja **W. Tiling** un
Zelgawá pee mahzitaja **M. Schulz.** 1

Englifchu magafin-bohde

no
Ed. Blumenau

Zelgawá, leelajá eela Nr. 8, blaftam bekkerim
Denner, pahrdohd it lehti wiffas fortés **lampas**
preeffch mahjabu, rijahn un wehfkultureem, zi-
linderus un **dattes**; **lahyifchanas** no wez-
zahn **lampahm** tohy arri var lehtu maffu ap-
gaddatas. **Petroleum** un **nasta** (Schandorta)
eeffch **muzzahn** un **fchopheem** vehz Mihgás
firgeem un bet fraftes peerehkinafchanas. 1

Muffes un **barettes** preeffch dabmahn,
wibrifchku **jaktsmuffes** un **kafchoku**
zeppures no bulftina, vehz jaunakas mabdes taf-
fltas. — weedabwa gohdigeem pirzejeem var lehta-
leem zemnem Zelgawá, fattoku eela Nr. 6, fchlebr-
fam pretti **Schmemann** funga bohtei. 2

Zeppurutaititajs S. Kronsohn.

Weens **prezhehts waggare** ar lab-
bahu parabdifchanahn waré no Jurgeem
weetu dabuht, tamdeht jabeetezjabs **Zum-
prawmuischa** pee **Baufkas** jeb **Wistalmui-
schá** pee Zelgawas. 3

Peemums irr wiffadas
fchuwamas mafchines

preeffch fainneezehm, fchrohderem un fupneekem pir-
famas, var furrahn mehš pilnigi galwojam. Zenna-
rahditajs ar mafchinu-bildehm teel teem las gribb, bet
maffas peefubhtits. 1

Lühr un Zimmerthal,

Mihgá, leela **Smilfchu-eela** Nr. 7.

Diwas muischas, faryp Zelgawu un Bau-
fku, irr no Jurgeem 1872 uf renti **dabuna-
mas** ar un **bes inventariuma**. Klabtatu
Zelgawá **Wwifchu** namná. 1

Mundables Wistkrohgus irr no Jur-
geem uf veezi gaddi uf renti dabunams,
turkluft arri ta **peena pirtfchana** jas
ufnem. Klabtatas fannas irr pee **Zum-
prawmuischas** waldifchanas dabunamas. 3

Var wehrá nemfchanu.

Ta **Kraftina** cebrauffchana Mihgá, Zel-
gawas adrehtigá **Trinitatis** eela Nr. 12, weedabwa
fewi ka labbi eeriftetu. Arri tur tal **boh-
de** no **W. Adam** Nr. 16 wiffas **prezjes**
vehz pilfchias firgeem waré dabuht. 2

Jauna fcholwas grahmata

nupat itkta gattawa pee **J. Schablowá**hl Zelgawá:

Pamahzifchana
Kreewu wallodá

no
Laubes Indrika.

Pirmais fohlis maffa 30 kap. 1

Peem **J. W. Steffenhagen** un dehta
Zelgawá, nupat tappa gattawas un irr da-
bujamas:

Geografija, jeb pimahs mahzibas
par muhfu femmi preeffch pagasta
fchollahm. Sarafstijis **J. Spiess**.
Maffa eefecta 7½ kap.

Ciropas lautfahrte.

Ar pehrwehm druffata.
Maffa 25 kap.

Drukflahts pee **J. W. Steffenhagen** un dehta.

Té klaht peeliffkums: **Mihgas Hákera** funga grahmatu rullis.